

ÅLDER 15-18

Aktivitetsguide

Denna aktivitetsguide innehåller idéer och förslag på aktiviteter som kan utföras i klassrummet eller tillsammans med andra klasser, föräldrar och andra personer och organisationer för att främja ett välkomnande och inkluderande samhälle.

Det är viktigt att alla på skolan inkluderas. Utöver kunskapen nyanlända elever får i skolan bygger de även ett viktigt socialt nätverk och relationer till lokalsamhället, föräldrar, lärare, skolledningen och lokala organisationer.

INNAN DU BÖRJAR

Några ord om inkludering av flyktingar, asylsökande och migranter i lektionsplanering.

Innan du påbörjar någon aktivitet som handlar om flyktingar, asyl, nationalitet och migranter är det viktigt att tänka på eleverna i klassen. Är någon av eleverna själv flykting, asylsökande eller statslös? I så fall, fundera på att prata med dem och deras föräldrar beroende på hur gammal eleven är.

Inkludera om möjligt idéer och förslag från föräldrarna och barnen under undervisningen. Om eleven och föräldrarna uttryckligen har sagt att de är intresserade av att prata om dessa ämnen och svara på frågor kan du hänvisa andra elever till dem.

Statslösa personer är inte medborgare i något land. Statslöshet kan förekomma i många olika sammanhang.

I vissa länder erkänns inte vissa etniska eller religiösa grupper som medborgare enligt landets nationella lagstiftning. En del barn föds utanför landet där föräldrarna är medborgare och kan inte få medborgarskap från varken föräldrarnas land eller landet de fötts i. Flera länder i världen har lagar som inte tillåter att moderns medborgarskap överförs till barnen.

Det kan vara svårt för statslösa personer att få tillgång till grundläggande rättigheter som utbildning, sjukvård, arbete och rörelsefrihet. Utan tillgång till detta upplever de ofta hinder och besvikelse.

Var vaksam när du använder ord som "land" och "nationalitet" om du har statslösa barn i klassen. Du kan istället använda ord som "ditt hem" eller "din kultur".

UNDERVISNINGSAKTIVITETER

Här hittar du aktiviteter som du kan genomföra med din klass för att eleverna ska omsätta sin kunskap om flyktingar i praktiken.

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

1

Förstå hur information kan presenteras på olika sätt och hur vilseledande och felaktig information ibland används i media (inkl sociala medier). Främja kritiskt tänkande.

Fakta, fiktion och något mittemellan?

Steg 1: Dela upp eleverna i små grupper. Välj en konflikt som har lett till att personer tvingats fly eller blivit statslösa som nämns i dagstidningar nu. Be eleverna att, i grupp, välja en nyhetskälla och sedan undersöka konflikten ur det perspektivet.

Steg 2: Grupperna ska sätta ihop en mapp med förslag, fakta, antal flyktingar eller statslösa personer och annan information ur den valda källans perspektiv.

Steg 3: Organisera samtalet genom att ge varje grupp tre minuter att presentera hur de förstår konflikten och ge varje grupp extra tid för att ställa frågor till de andra grupperna.

Steg 4: Efter varje omgång, be alla grupper att gå tillbaka och ta reda på så mycket de kan om hur deras källa hittade sin information.

Steg 5: I nästa omgång ska hela gruppen fortsätta diskussionen om källornas trovärdighet. Varje grupp kan skriva och reflektera över vad de har lärt sig om att söka efter fakta, läsa artiklar och förstå omvärlden från denna övning.

Förslag för att runda av aktiviteten – *inkludera att det finns källor som är mer trovärdiga än andra och varför. En hänvisning till UNHCR:s informationswebbplats data2.unhcr.org/en/situations och annan statistik från UNHCR kan vara användbar för att förstå att UNHCR sammanställer fakta över flyktingsituationer i världen och är involverade i att registrera flyktingar.*

2 | MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Öka förståelsen och medkänslan för situationen för statslösa personer.

Planera en dagsutflykt där eleverna delas in i grupper på tre till sex personer med en lärare eller annan skolpersonal per grupp.

Steg 1: Grupperna lämnas i en del av staden utan pengar, färdbiljetter, bankkort eller id-handlingar (läraren/skolpersonalen har dem).

Steg 2: Eleverna måste ta sig tillbaka till skolan utan att använda några id-handlingar, färdbiljetter, bankkort eller dokument. De måste stanna i en grupp och ha personalmedlemmen med sig hela tiden. Med personalmedlemmen med måste de prata med personer runt omkring och förklara att de behöver ta sig tillbaka till skolan.

Steg 3: Be eleverna att skriva ner de olika metoder de använder för att engagera människor, hitta information, försöka ta reda på var de är osv.

Steg 4: När eleverna kommer tillbaka till skolan, påbörja en diskussion om de olika hinder de mött och vilka strategier de använt för att övervinna dem. Eleverna kan, enskilt eller i grupp, skriva och reflektera över upplevelsen och hur de kände sig när de inte hade de id-handlingar eller pengar som var nödvändiga för att utföra sin uppgift. Funderingarna ska ligga till grund för en bredare diskussion om att vara statslös och att sakna identitetsbevis.

Steg 5: Under diskussionen kan läraren nämna fall då en migrant saknar uppehållstillstånd i landet där de befinner sig. Vad kan det vara för skillnad mellan att vara en statslös person och en migrant som saknar uppehållstillstånd i landet? Vem kan de vända sig till för att få hjälp om de stöter på problem? Kan de be polisen om hjälp? Kan de gå till sitt lands ambassad?

Förslag för att runda av aktiviteten - hänvisa till det faktum att en del människor tvingas leva hela sina liv utan nationell tillhörighet för att de är statslösa. En del lever också utan laglig rätt att vistas i landet där de är födda eller levt större delen av sitt liv. Du kan avsluta med att fråga eleverna vad de skulle kunna göra för att ändra situationen för en statslös person.

3

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Förstå situationen för nyanlända barn och ungdomar som söker asyl i mitt land.

En del flyktingförläggningar eller integrationsnätverk har möjlighet att lära ut om asylprocessen i landet.

Steg 1: Sök på internet eller kontakta ett nätverk eller en flyktingförläggning för att se vilka möjligheter de har för att lära ut om asylprocessen och mottagande.

Steg 2: Vissa ställen kan skicka någon kommunikationsansvarig som kan besöka klassen eller skolan, och i en del länder kan det finnas en möjlighet att engagera sig i utbyten med andra ungdomar, exempelvis genom att skicka brev eller ha en öppen fotbollsmatch.

Steg 3: Ta reda på vilka möjligheter som finns i ditt område för att få veta mer konkret om situationen för asylsökande ungdomar.

Förslag för att runda av aktiviteten - kan inkludera ett tack till den som har deltagit i ett besök eller aktivitet.

4

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Öka förståelsen för situationen för nyanlända barn och unga vuxna som tvingats fly.

Skriv brev till nyanlända ungdomar som tvingats fly om hur det är att gå i skolan i deras hemland. Breven kan lämnas över till ungdomarna genom lokala boenden för flyktingar och asylsökande.

Förslag för att runda av aktiviteten – “Tack för att ni ställer upp och skriver brev till flyktingar som nyligen har kommit hit. Det är viktigt att tänka på hur andra har det.”

5

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Lära sig hur man arbetar tillsammans och förstå att allas bidrag är viktiga.

Påbörja en gemensam kreativ aktivitet på temat flyktingar eller statslöshet och dela sedan slutprodukten med andra.

Om det finns möjlighet att samarbeta med en organisation som arbetar med flyktingar eller statslösa människor, eller med flyktingar och statslösa personer själva, kan det vara en fördel.

Organisationer som drivs av eller jobbar med flyktingar kan bjudas in till det slutliga eventet och erbjudas en möjlighet att tala.

Exempel 1: Skapa och arrangera en utställning

Exempel 2: Dansuppvisning eller pjäs

Exempel 3: Diktuppläsning

Exempel 4: Skriva en sagobok

Förslag för att runda av aktiviteten – *“Detta har varit en fantastisk aktivitet och alla har bidragit. Det är ett värdefullt sätt för oss att få lära oss hur viktiga allas bidrag är.”*

6

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Ge barn och familjer en möjlighet att lära sig att vara tillsammans i ett samhälle.

Anordna en välkomstkväll eller en månatlig frukost för nyanlända i skolan med aktiviteter som ger hela gruppen möjlighet att interagera med varandra.

Elever kan laga maträtter från sina länder och göra en presentation om hur skolan fungerar.

7

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Förstå den ekonomiska situationen för asylsökande.

Steg 1: Be eleverna att dela upp sig i grupper och ta reda på hur mycket ekonomiskt stöd asylsökande kan få medan de väntar på svar på sin asylansökan.

Steg 2: Gör en utflykt till en närliggande mataffär för att se hur långt pengarna skulle räcka. Kom ihåg att många flyktingar använder sina mobiltelefoner för att hålla kontakt med sin familj och ha koll på vad som händer i omvärlden. Därför ska pengar för telefonsamtal (eller data) räknas med i budgeten.

Steg 3: Fundera på hur annat materiellt eller ekonomiskt stöd skulle kunna hjälpa en familj med barn i skolåldern och ta reda på om det finns. Räcker deras ekonomiska stöd till vinterkläder och är kläderna tillräckliga?

Steg 4: Fråga därefter eleverna vad de känner och om de har några idéer till projekt eller aktiviteter för att påverka situationen. Detta kan bland annat vara att ordna insamlingar, skänka mobildata, skriva till politiker eller erbjuda tjänster eller hjälp till grupper.

Förslag för att runda av aktiviteten - *“Detta har varit en givande och nyttig aktivitet för att förstå hur vi stödjer nyanlända familjer som söker sig som flyktingar till vårt land.”*

8

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Förstå hur vi som individer kan påverka samhället och andra människors liv.

Ta fram några artiklar att dela med eleverna och be dem att kolla närmare på lokala medier, grupper i lokalsamhället, boenden för asylsökande och organisationer som hjälper flyktingar och statslösa. Finns det några andra ställen där flyktingar eller statslösa personer kan få hjälp enligt lagstiftning eller i praktiken?

Om eleverna är engagerade i frågan kan du undersöka om de kan skriva brev till lokalpolitiker eller rikspolitiker för att fråga efter fler åtgärder.

Förslag för att runda av aktiviteten – *bör inkludera en möjlighet för eleverna att fundera på andra sätt som de skulle kunna påverka sitt samhälle. Det bör även inkludera en reflektion över hur det skulle vara att leva i ett samhälle där man kanske inte kan delta i vardagliga aktiviteter, eller hur det skulle vara att inte erkännas som medborgare i samhället och därför inte få delta i dessa aktiviteter (som det ofta är för statslösa personer).*

9

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Förstå hur livet kan vara för en statslös person eller migrant som kanske saknar uppehållstillstånd i landet.

Steg 1: Eleverna delas in i grupper och ringer eller söker efter information på nätet om hur man blir medlem eller deltar i ett antal olika aktiviteter i olika föreningar, organisationer och mötesplatser.

Steg 2: Eleverna kan bland annat kontakta ett lokalt bibliotek om att skaffa lånekort, kontakta en bank för att öppna ett konto, försöka bli medlem i den lokala simhallen eller idrottsföreningen eller kontakta en annan skola för att ta reda på vad som behövs för att söka in. Eleverna kan undersöka hur man får vård på en vårdcentral, hur man bokar en resa på ett resecentrum, hur man deltar i kommunval, med mera. Eleverna kan gemensamt bolla idéer om möjliga föreningar och organisationer innan de börjar nå ut.

Steg 3: Eleverna ska sedan göra en lista över vilka dokument som krävs för att bli medlem eller få delta i olika aktiviteter eller föreningar. De ska ta reda på om statslösa personer eller migranter utan uppehållstillstånd skulle ha möjlighet att göra detta.

Nedan finns förslag på några frågor för att få eleverna att reflektera:

1: "Vem kan få ett födelsebevis?"

2: "Vem kan få ett pass?"

3: "Hur kan något av dessa dokument bidra till att få tillgång till de aktiviteter och möjligheter vi pratar om?"

Steg 4: Påbörja ett samtal och låt eleverna fundera över hur de skulle kunna hjälpa statslösa barn eller migranter utan uppehållstillstånd att få tillgång till dessa aktiviteter och platser.

Förslag för att runda av aktiviteten – *"Att sakna rätt dokument och att vara statslös är en komplex situation som kan påverka många aspekter av ens liv. Några aspekter har vi nämnt här."*

10

MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

Öka förståelsen för situationen för flyktingar i mitt land.

Kolla först om någon av föräldrarna till eleverna i klassen är flyktingar.

Scenario 1: Om så är fallet kan du fråga dem om de skulle vilja dela med sig av sina upplevelser av hur det är att vara flykting eller hur deras liv såg ut innan flykten.

Scenario 2: Alternativt, kontakta en organisation i kommunen som hjälper flyktingar och fråga om det finns någon personal eller någon annan med flyktingbakgrund som skulle kunna besöka klassen.

Uppmuntra eleverna att ställa många frågor.

Be eleverna att fråga hur de som klass skulle kunna hjälpa till och utforma sedan ett projekt som bygger på det de hört från talaren.

Förslag för att runda av aktiviteten – inkludera en möjlighet för eleverna att fundera på andra sätt som de skulle kunna påverka sitt samhälle. Inkludera en reflektion över hur det skulle vara att leva i ett samhälle där man kanske inte kan delta i vardagliga aktiviteter, eller hur det skulle vara att inte erkännas som medborgare i samhället och därför inte få delta i dessa aktiviteter (som det ofta är för statslösa personer).

Hitta mer material på: [unhcr.org/teaching-about-refugees](https://www.unhcr.org/teaching-about-refugees)

Detta undervisningsmaterial har utvecklats av Mialy Dermish med bidrag från Laetitia Lemaistre, Inge Sturkenboom och Lauren Malesky.

© 2023 UNHCR